

Č. 10.602.

Pojištění pensijní. — Řízení správní: O přípustnosti a předpokladech obnovy řízení ve věcech pensijního pojištění podle zák. č. 26/1929 Sb.

(Nález ze dne 10. června 1933 č. 19.414/32.)

V ě c: Firma H., pivovar v K. proti ministerstvu sociální péče o obnovu řízení ve věci pensijního pojištění.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Zemská úřadovna II. Všeobecného pensijního ústavu v Praze prohlásila výměrem z 26. července 1928 Ondřeje M., vrchního bednáře, v jeho zaměstnání u stěžující si firmy od 1. července 1923 za povinna pensijním pojištěním. Opravným výměrem z 5. března 1929 vyslovila táž úřadovna, že se řízení obnovuje, po jeho provedení výměr z 26. července 1928 zrušuje, přihláška k pojištění, došlá dne 12. června 1928, na vědomí se nebere, a pojištění za dobu od 1. července 1923 do 6. října 1928 provést se nemůže. V důvodech bylo uvedeno v podstatě toto: Na základě přihlášky zaměstnavatelčiny, podepsané zaměstnancem, z 9. června 1928 bylo provedeno pojištění u zem. úřadovny za předpokladu, že v době učiněné přihlášky pojistný případ (invalidita) ještě nenastal. O. M. zemřel na tuberkulosu plic dne 6. října 1928. Podle sdělení okr. nemoc. pojišťovny ve F. byl od 3. března 1928 až do dne úmrtí nepřetržitě nemocen a bral v této době nemocenské. Jeho ošetřující lékař Dr. M. sdělil, že Ondřeje M. převzal do lékařského ošetřování dne 3. března 1928 a konstatoval levostranný katar plic. Průběh nemoci stále pokračoval, dne 6. října 1928 M. zemřel na pokročilou tuberkulosu plic a byl ve své nemoci ve stálém lékařském ošetřování. Výdělečná neschopnost jeho nastala dne 3. března 1928. Také zaměstnavatelka udala, že M. od svého onemocnění služby již nevykonával. Z těchto skutečností vyplývá, že pojistný případ (invalidita) nastal v tomto případě již 3. března 1928, tedy asi 3 měsíce před podáním přihlášky. Ježto podle § 73 odst. 7 pens. zák. po vzniku pojistného případu nejsou již přípustné ohlášky, bylo provedeno pojištění neprávem.

Námítky, jež proti tomuto výměru podala zaměstnavatelka a vdova po zemřelém Emma M., zemský úřad v Praze zamítl a potvrdil jej z jeho správných důvodů. Odvolání, podanému jimi z tohoto rozhodnutí, min. soc. péče nař. rozhodnutím nevyhovělo v podstatě z těchto důvodů: Otázku, zda úřadovna byla oprávněna vydati opravný výměr na základě obnovy řízení, dlužno posuzovati po formální stránce podle doby, kdy výměr byl vydán, nikoli kdy O. M. měl nároky na pojistné dávky. Podle § 130 zák. č. 26/29, který vstoupil v platnost dnem 1. ledna 1929, jest obnova řízení zásadně přípustná podle obdoby civ. řádu soudního. Předpoklady, za nichž obnova řízení jest podle § 530 civ. řádu soud. přípustná, byly v daném případě splněny, neboť skutečnost, že O. M. jest invalidním, nebyla úřadovně při vydání výměru z 26. července 1928 o jeho pojistné povinnosti bez jejího zavinění známa, a teprve do-
datečným šetřením byla tato nová skutečnost zjištěna (bod 7 § 530 civ.

řádu soud.). K námitce, že v daném případě nejsou dány předpoklady pro obnovu řízení, ježto úřadovna před vydáním výměru o pojistné povinnosti O. M. nekonala šetření o jeho zdravotním stavu a zavinila tedy sama, že nebyla jí známa skutečnost o jeho invaliditě, bylo podotknuto, že v zákoně není nikde stanovena povinnost nositele pojištění zkoumati předem zdravotní stav osob hlášených k pensijnímu pojištění, naopak bylo povinností firmy v přihlášce upozorniti na všechny okolnosti rozhodné pro přijetí přihlášky a provedení pojištění. Co se týče invalidity O. M., bylo zjištěno z dopisu Dra M. z 20. února 1929, že přijal O. M. do léčení dne 3. března 1928. O. M. trpěl horečnatým katarem plicního hrotu. Jmenovanému bylo od uvedeného data vypláceno nepřetržitě nemocenské, a byl až do své smrti nepřetržitě nemocen. Z toho jest patrné, že O. M. byl od 3. března 1928 nadále, tedy již v době před svým přihlášením k pensijnímu pojištění, nepřetržitě nezpůsobilým k výdělku ve smyslu § 7 pens. zák. č. 89/20. K námitkám odvolatelů, že v době onemocnění nebylo patrné, zda O. M. jest trvale invalidním, bylo podotknuto, že v cit. § nečiní se rozdíl mezi invaliditou trvalou a dočasnou.

O stížnosti podané na toto rozhodnutí uvažil nss takto:

Jest nesporné, že proti výměru zem. úřadovny II. z 26. července 1928, kterým byla vyslovena pensijní pojistná povinnost O. M. se zpětným účinkem od 1. července 1923, řádný opravný prostředek přípustný podle odst. 3 § 75 tehdy platného pens. zák. č. 89/20, podán nebyl. Výměrem tím byla tedy pensijní povinnost jmenovaného formálně pravoplatně stanovena. Změna právního poměru, založeného mezi O. M. a Všeobecným pensijním ústavem tímto správním aktem, nabyvším právní moci, mohla se proto státi zejména použitím mimořádného opravného prostředku, t. j. obnovou řízení uvedeným výměrem pravoplatně ukončeného. Přípustnost a předpoklady obnovy řízení, jako instituce formálního práva procesního nutno posuzovati zásadně vždy podle pozitivních právních norem upravujících obnovu řízení v době, kdy se jí použije. V daném případě obnovila zem. úřadovna II. řízení ukončené pravoplatným výměrem z 26. července 1928 svým opravným výměrem z 5. března 1929. Toho dne platil již nový zákon o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách z 21. února 1929 č. 26 Sb., který podle § 198 nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1929. Z toho plyne, že obnovu řízení nutno zde posuzovati podle předpisu daného v § 130 tohoto zák., jenž ustanovuje, že obnova řízení je zásadně přípustná podle obdoby civ. řádu soud. Jest proto bezdůvodná námitka stížnosti, že v daném případě obnova řízení nebyla vůbec přípustná, odůvodňovaná jednak tím, že O. M. nabyt práv plynoucích z pensijního pojištění již pravoplatným výměrem z 26. července 1928, a že § 130 zák. č. 26/29, který nabyt účinnosti 1. lednem 1929, nestanoví zpětného účinku, takže se zřetelem na předpis § 5 o. z. o. může se vztahovati jen na pojistné případy, v nichž pojištěnec nabyt nároků na plnění po vyhlášení cit. nového pensijního zákona, jednak poukazem na to, že starý pensijní zákon č. 89/20 o obnově řízení nemá žádného ustanovení. Při této námitce přehlíží totiž stížnost, že při řešení otázky přípustnosti obnovy řízení jest právně rozhodná toliko zákonná úprava tohoto výjimečného

opravného prostředku platná v době jeho použití. Poněvadž zák. č. 26/29 nestanoví výslovně jinak, jsou skutečnosti, že obnovované řízení bylo pravoplatně ukončeno a že pojistný případ nastal ještě za účinnosti dřívějšího zákona, právně irelevantní, stejně jako okolnost, upravoval-li tento dřívější zákon obnovu řízení či nikoli. Základním předpokladem pro ni jest jen, že řízení bylo před jejím povolením pravoplatně ukončeno, a nesejde na tom, kdy se tak stalo, pokud pozitivní normou její připuštění není omezeno na určitou lhůtu po tomto ukončení řízení (jako jest stanoveno na př. v § 87 vl. nař. č. 8/28). Pro restriktivní výklad § 130 zák. č. 26/29, jaký snaží se mu dáti stížnost uvedenou svou námitkou, není tedy v tomto ustanovení podle těchto úvah se zřetelem na jeho všeobecné znění žádné opory. — — — — —

Č. 10.603.

Z a m ě s t n a n c i v e ř e j n í: I. * Jde-li o určení platových a služebních práv a nároků, se kterými zaměstnanci zrušené veřejnoprávní korporace podle § 10 odst. 1 věty 2. org. zákona č. 125/1927 Sb. přecházejí do státní služby, posuzuje úřad tuto otázku s hlediska § 212 odst. 1—3 plat. zák. č. 103/1926 Sb. samostatně, nejso vázán předchozími rozhodnutími úřadů samosprávných, učiněnými podle § 212 odst. 4 neb 6 plat. zák. — **II. *** Přiznání naturálního bytu a volného otopu a svítiva zaměstnanci veřejnoprávní korporace není nárokem nabytým jmenováním ve smyslu § 212 odst. 2 zák. č. 103/1926 Sb.

(Nález ze dne 10. června 1933 č. 10.108.)

V ě c: JUDr. Jan B. v P. (adv. Dr. Vladimír Říha z Prahy) proti ministerstvu vnitra (vrch. odb. r. Dr. Kar. Kopecký) o stanovení požitků podle § 10 zák. č. 125/1927 Sb.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: St-1 byl usnesením okresního výboru v Hořovicích ze 7. ledna 1909 jmenován tajemníkem okr. výboru prozatímně na jeden rok. Dekretem z 10. ledna 1909 byl o tom vyrozuměn. Usnesením okr. výboru v Hořovicích z 21. února 1910 byl jmenován definitivním okresním tajemníkem se základním služným 2.800 K a s naturálním bytem v okresním domě i s palivem a s nároky na pětileté přídávky a výslužné ve smyslu zák. č. 63/1907 z. z. čes., o čemž mu vydán dekret ze 6. března 1910. Usnesením z 22. března 1923 zařaděn byl osk-í u provedení zák. č. 394/22 s platností od 1. ledna 1923 do VI. hodn. třídy 4. stupně s tím, že první postup nastane dnem 15. února 1925 a že mu přísluší za mimořádné práce funkční přídavek 500 Kč měsíčně. Usnesením tímto poskytnut mu nadále zdarma byt v okresním domě o třech pokojích a kuchyni s příslušenstvím jako byt služební s palivem a užíváním zahrady. O tom byl mu vydán dekret ze 17. ledna 1924. Usnesením téže komise ze 14. prosince 1926 byl proveden převod jeho služebních požitků na systém platový státních zaměstnanců podle zák. č. 103/26 a byl přeřazen ke dni 1. ledna 1926 do služební tř. I. b) a přiznány mu služební požitky 4. plat. stupnice stupně d) s příštím zvýšením od 1. ledna 1928 a vy-